

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Hammerfest kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	6. september 2022	J.nr:	KUSEK00585

Sak 25/22

RAPPORT ETTER FORVALTNINGSREVISJON - SIKKERHET OG BEREDSKAP

Saksdokumenter:

- Rapport etter forvaltningsrevisjon – Sikkerhet og beredskap (vedlagt)
- Kontrollutvalgets vedtak/bestilling av forvaltningsrevisjonen «Sikkerhet og beredskap» - sak 31/2021 i møte 25. november 2021 (ikke vedlagt)
- Prosjektskisse forvaltningsrevisjon – Sikkerhet og beredskap (ikke vedlagt)
- Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024 – Hammerfest kommune (ikke vedlagt)

Sekretariatets tilrådning:

Kontrollutvalget utsetter behandling av saken til spørsmålet om kommunen og de kommunale forekatene sin revisors uavhengighet er avklart.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Bakgrunnen for denne rapporten er Plan for forvaltningsrevisjon 2021–2024, vedtatt av kommunestyret i Hammerfest 10. desember 2020 (sak 143/20).

Kontrollutvalget vedtok igangsetting av denne forvaltningsrevisjonen på møte i utvalget 25. november 2021 (sak 31/2021).

Formål

På samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet er det krav om at kommunen

- 1) kartlegger og analyserer lokale risiko- og sårbarhetsforhold,
- 2) tar hensyn til resultatet av denne analysen i sin planlegging på de berørte områdene,
- 3) planlegger hva kommunen skal gjøre ved uønskede hendelser/kriser, og
- 4) handler i samsvar med egne planer når uønskede hendelser/kriser faktisk inntreffer.

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å avklare om Hammerfest kommune har utført ovennevnte på en tilfredsstillende måte, samt å fremme forslag til forbedringer på områder hvor tilstanden eller kommunens praksis ikke er fullt ut tilfredsstillende.

Problemstillinger

Hovedproblemstillingene i undersøkelsen har vært følgende:

1. Har kommunen utarbeidet helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan i samsvar med regelverket?
2. Har kommunens beredskapsledelse sin håndtering av korona-pandemien skjedd i samsvar med kommunens beredskapsplan?

Avgrensning

Forvaltningsrevisjon er gjennomført som en systemrevisjon av kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) og kommunens overordnede beredskapsplan. Her har revisor undersøkt om kommunens ROS-analyse og beredskapsplan er utarbeidet slik regelverket tilsier.

Videre har revisor gjennomgått beredskapsledelsens håndtering av koronapandemien. Denne delen av undersøkelsen er avgrenset til å gjelde beredskapsledelsen i kommunen sin håndtering av korona-pandemien. Her har revisor undersøkt hvordan kommunens beredskapsledelse i praksis har organisert, håndtert og dokumentert beredskapsarbeidet under korona-pandemien.

Revisors hovedkonklusjon

For problemstillingen om kommunen har utarbeidet helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan i samsvar med regelverket, konkluderer revisor som følger:

«Hammerfest kommune har ikke utarbeidet en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse som er forankret i kommunestyret.

Hammerfest kommune har utarbeidet en overordnet beredskapsplan hvor innholdet i det alt vesentlige er i samsvar med regelverket. Men kommunens overordnede beredskapsplan er ikke utarbeidet med utgangspunkt i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse slik regelverket krever.»

For problemstillingen om kommunens beredskapsledelse sin håndtering av korona-pandemien har skjedd i samsvar med kommunens beredskapsplan, konkluderer revisor som følger:

«Beredskapsledelsen har i all hovedsak håndtert korona-pandemien i samsvar med kommunens beredskapsplan.»

Revisors anbefalinger

Revisor skriver i rapporten at Hammerfest kommune har igangsatt arbeidet med en helhetlig ROS-analyse som skal legges fram for politisk behandling. På bakgrunn av de funn som framkommer i rapporten, samt revisors vurderinger og konklusjoner finner revisor ikke grunn for å komme med anbefalinger.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatets vurderinger tar utgangspunkt i krav i lov og forskrift, samt faglige krav til forvaltningsrevisjon slik disse framgår av god kommunal revisjonsskikk – i dette tilfellet RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon, fastsatt av styret i Norges kommunerevisorforbund (NKRF), heretter forkortet RSK 001.

Sekretariatets vurderinger tar også utgangspunkt i kontrollutvalgets vedtak om bestilling av denne forvaltningsrevisjonen.

Bestilling og problemstillinger

Sekretariatet viser til RSK 001 punkt 4 der det sies at revisor skal gjennomføre oppdraget i forvaltningsrevisjon i samsvar med kontrollutvalgets vedtak. Ved behov for å endre vedtatte avgrensninger skal dette tas opp med kontrollutvalget.

Sekretariatet vurderer det slik at rapporten «Sikkerhet og beredskap» er i tråd med problemstillingene som ble vedtatt av kontrollutvalget 25. november 2021 og 15. oktober 2021. Sekretariatet anser at revisjonen har svart på problemstillingene.

Avgrensning

Sekretariatet vurderer det slik at avgrensningen av den gjennomførte undersøkelse er i samsvar med det som ble lagt til grunn ved kontrollutvalgets vedtak om oppstart.

Revisjonskriterier

I RSK 001 punkt 14 sies det at revisor med utgangspunkt i problemstillingen(e) skal utlede revisjonskriterier for hver forvaltningsrevisjon. I rapporten framgår det at revisor har utledet revisjonskriterier.

I NKRFs kommentarer til dette kravet sies det at å utlede kriterier innebærer at revisor må beskrive eller gjengi kildene til kriteriene og vise en logisk sammenheng mellom kildene og det endelige kriteriet. Dette framgår av rapporten.

Konklusjoner i rapporten

I RSK 001 framgår det at revisor på bakgrunn av sine vurderinger skal konkludere på problemstillingen(e). Rapporten viser at revisor har gjort dette.

Vedrørende revisjonens anbefalinger

I RSK 001 punkt 23 sies det at revisor skal gi anbefalinger når det er hensiktsmessig med bakgrunn i data, vurdering(er) og konklusjon(er), men at revisor likevel ikke skal anbefale detaljerte løsninger. I rapporten skriver revisor at revisor ikke har funnet grunn for å komme med anbefalinger.

Funn i rapporten som kontrollutvalget bør gjøre kommunestyret oppmerksom på

Selv om revisor ikke har funnet grunn til å komme med anbefalinger kan det likevel være funn med mer i rapporten, som kontrollutvalget ser grunn til at kommunestyret bør følge opp i sin behandling av rapporten, og i sitt vedtak i saken.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget gjør kommunestyret oppmerksom på følgende momenter i rapporten, som kontrollutvalget videre bør be kommunestyret følge opp i sitt vedtak i saken:

- Sikre at kommunen har en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, som er forankret i kommunestyret
- Sørge for at kommunes beredskapsplan er utarbeidet med utgangspunkt i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse
- Sørge for opplæring av kommunes beredskapsledelse
- Sikre at kommunens beredskapsplan har en oversikt over hvilke ressurser kommunen og andre aktører har tilgjengelig
- Sørge for at det finnes tilgjengelig fysiske kopier av kommunens overordnede beredskapsplan
- Sørge for at den offentlig publiserte utgave av kommunens beredskapsplan er den til en hver tid gjeldende beredskapsplan

Kontradiksjon

I henhold til krav i lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk (RSK 001) skal revisor sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til kommunedirektøren. I rapporten framgår det at revisor har gjort dette.

Leveringstid

Kontrollutvalget vedtok oppstart av undersøkelsen 25. november 2021 og særutskrift av utvalgets vedtak ble oversendt til revisjonen 2. desember 2021. Sekretariatet mottok rapport fra revisjonen 22. august 2022. I vedtak i sak om behandling av revisjonens prosjektskisse angir kontrollutvalget at utvalget legger til grunn at ferdig rapport fra forvaltningsrevisjonen oversendes kontrollutvalget v/sekretariatet innen seks måneder fra dette vedtaket er formelt formidlet til revisjonen. På grunnlag av dette er rapporten levert om lag to måneder etter kontrollutvalgets vedtatte frist.

Vedrørende revisors uavhengighet

Kravene til revisors uavhengighet framgår blant annet av kommuneloven, forskrift om kontrollutvalg og revisjon, revisjonsfaglige standarder (herunder RSK 001), samt yrkesetiske krav.

I RSK 001 punkt 3 framgår det at revisor skal være uavhengig og objektiv ved utførelsen av sine oppgaver. Det framgår videre at vurdering av uavhengighet må dokumenteres for hver forvaltningsrevisjon. Det framgår også at uavhengighet må vurderes gjennom hele forvaltningsrevisjonen. Det framgår videre at oppdragsansvarlig revisor skal sørge for at alle som utfører oppgaver i forvaltningsrevisjonen ivaretar kravet om avhengighet. I NKRF sine kommentarer til dette punktet i RSK 001 sies det at kravet om uavhengighet og objektivitet må gjøres gjeldende for enhver som utfører revisjonsoppdrag for en kommune, samt at dette for innleide rådgivere/konsulenter må sikres gjennom avtale.

Det opplyses i rapportens forord at revisjonen før igangsetting av forvaltningsrevisjonen og ved gjennomføring av undersøkelsen har vurdert sin uavhengighet overfor Hammerfest kommune, jfr. kommunelovens § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Revisjonen opplyser videre at de ikke kjenner til forhold som er egnet til å svekke tilliten til deres uavhengighet og objektivitet til det arbeidet som har blitt gjort. I vedlegg til rapporten er det gjort rede for oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av sin uavhengighet.

Rådmannen (kommunedirektøren) ble valgt som styremedlem i kommunens revisjonsselskap (Vefik IKS) i april 2022. På grunnlag av dette finner sekretariatet grunn til å stille spørsmål ved om kommunens valgte revisor - Vefik IKS – oppfyller de rettslige vilkår og yrkesetiske krav, som stilles til revisors uavhengighet til revidert(e) enhet(er), i dette tilfellet revisors uavhengighet til Hammerfest kommune, samt kommunens to kommunale foretak.

Som følge av dette fremmer sekretariatet tre alternative forslag til vedtak i denne saken (se nedenfor), men tilrår at kontrollutvalget vedtar alternativ 1.

Sekretariatets alternative forslag til vedtak i kontrollutvalget:

Alternativ 1:

Kontrollutvalget utsetter behandling av saken til spørsmålet om kommunen og de kommunale forekatene sin revisors uavhengighet er avklart.

Alternativ 2:

Kontrollutvalgets vil understreke at utvalgets behandling av denne saken tar forbehold om avklaring av kommunen og de kommunale foretakene sin revisors uavhengighet.

Kontrollutvalget viser til rapporten «Sikkerhet og beredskap» utarbeidet av Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS. Kontrollutvalget tar opplysningene og konklusjonen i rapporten til orientering.

Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret viser til forvaltningsrevisjonsrapport «Sikkerhet og beredskap». Kommunestyret tar opplysningene og konklusjonene i rapporten til orientering og ber rådmannen (kommunedirektøren) følge opp følgende forhold:

- *Sikre at kommunen har en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, som er forankret i kommunestyret*
- *Sørge for at kommunes beredskapsplan er utarbeidet med utgangspunkt i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse*
- *Sørge for opplæring av kommunes beredskapsledelse*
- *Sikre at kommunens beredskapsplan har en oversikt over hvilke ressurser kommunen og andre aktører har tilgjengelig*
- *Sørge for at det finnes tilgjengelig fysiske kopier av kommunens overordnede beredskapsplan*
- *Sørge for at den offentlig publiserte utgave av kommunens beredskapsplan er den til en hver tid gjeldende beredskapsplan*

Alternativ 3:

Kontrollutvalget viser til rapporten «Sikkerhet og beredskap» utarbeidet av Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS. Kontrollutvalget tar opplysningene og konklusjonen i rapporten til orientering.

Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret viser til forvaltningsrevisjonsrapport «Sikkerhet og beredskap». Kommunestyret tar opplysningene og konklusjonene i rapporten til orientering og ber rådmannen (kommunedirektøren) følge opp følgende forhold:

- *Sikre at kommunen har en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, som er forankret i kommunestyret*
- *Sørge for at kommunes beredskapsplan er utarbeidet med utgangspunkt i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse*
- *Sørge for opplæring av kommunes beredskapsledelse*
- *Sikre at kommunens beredskapsplan har en oversikt over hvilke ressurser kommunen og andre aktører har tilgjengelig*
- *Sørge for at det finnes tilgjengelig fysiske kopier av kommunens overordnede beredskapsplan*
- *Sørge for at den offentlig publiserte utgave av kommunens beredskapsplan er den til en hver tid gjeldende beredskapsplan*